

Podrška lokalnim organizacijama civilnog društva –
inicijative tranzicione pravde i izgradnje povjerenja na Zapadnom
Balkanu – REKOM mreža pomirenja

Vodič za podnošenje prijedloga projekata
Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Kosovo, Srbija i Sjeverna Makedonija

Rok za podnošenje prijave: 20. septembar 2023.

**Funded by
the European Union**

1. REKOM mreža pomirenja

1.1. Kontekst

REKOM mreža pomirenja (RMP), bivša Koalicija za REKOM, okuplja organizacije civilnog društva, umjetnike, pisce, historičare, pravnike i druge pojedince, koji svojim aktivnostima i javnim angažovanjem podržavaju poimenični popis svih žrtava ratova 1991–2001. godine na prostoru bivše Jugoslavije. Podršku regionalnom popisu ratnih žrtava dalo je 580.000 građana/ki postjugoslovenskih zemalja, koji su 2011. godine potpisali peticiju za osnivanje REKOM-a. Do 2015. godine, lideri Hrvatske, Srbije, Crne Gore, Kosova i Makedonije (današnje Sjeverne Makedonije), kao i dva člana Predsjedništva BiH, podržavali su civilnu inicijativu da države zajednički popišu sve ratne žrtve.

Koalicija za REKOM je u decembru 2014. godine usvojila Nacrt Statuta REKOM-a, koji su prethodno usaglasili izaslanici lidera pomenutih zemalja i eksperti Koalicije za REKOM, kao dokument za pokretanje postupka za osnivanje REKOM-a. Međutim, političke promjene u Hrvatskoj, u februaru 2015. godine, dovele su do velikog zaokreta te zemlje u suočavanju s prošlošću – Hrvatska se opredijelila za nacionalno suočavanje s prošlošću, čime je politička podrška inicijativi REKOM značajno oslabila.

U skladu s dogovorom sa liderima ostalih postjugoslovenskih zemalja, Koalicija je pripremila Deklaraciju za osnivanje REKOM-a, s prijedlogom da je na samitu Berlinskog procesa u Londonu 2018. godine potpišu ministri spoljnih poslova Zapadnog Balkana, nadajući se da će se Hrvatska, kao članica EU, naknadno priključiti. Međutim, odluku o potpisivanju Deklaracije donijela je samo Vlada Crne Gore, zbog čega je potpisivanje Deklaracije skinuto sa dnevnog reda samita Berlinskog procesa 2018. godine.

Potom je uslijedila značajna podrška Direktorata EU za politiku susjedstva i proširenje EU. U okviru priprema za samit Berlinskog procesa 2019. godine, počasni generalni direktor EK, Pierre Mirel, u ime Direktorata EU za politiku susjedstva posjetio je Sarajevo, gdje je od savjetnika članova Predsjedništva BiH informisan da bošnjački i hrvatski član Predsjedništva imaju nove prioritete – obezbjeđenje regionalne stabilnosti i sigurnosti BiH i da Republika Srpska ne podržava pomirenje na temelju sudskih činjenica za koje se zalaže Koalicija za REKOM.

Suočena sa gubitkom političke podrške, Skupština Koalicije za REKOM je u decembru 2019. godine, na svom XII zasjedanju, donijela odluku o restrukturiranju Inicijative REKOM – preuzimanjem brige za izradu regionalnog popisa žrtava (130.000), povećanjem istraživačkih kapaciteta uključivanjem društvenih fakulteta iz Hrvatske i BiH, i obezbjeđivanjem odgovarajućih finansijskih sredstava.

Prema podacima RMP-a, identitet najmanje 27.500 ratnih žrtava je već utvrđen: identitet oko 7.000 žrtava ratnih zločina je utvrđen sudskim presudama, Fond za humanitarno pravo (FHP) i Fond za humanitarno pravo Kosovo (FHPK) su iz više izvora utvrdili identitet 13.500 civilnih i vojnih žrtava u vezi sa ratom na Kosovu, a Documenta i FHP identitet oko 7.000 civilnih i vojnih žrtava u ratu u Hrvatskoj.

Značajan dio posla je obavljen, ali je prijeko potrebno da se što prije obavi popis svih žrtava i da podaci budu javno dostupni za provjeru. Za tako važan posao bitna je jača podrška inicijativama na lokalnom nivou koje promovišu perspektivu žrtava i pravde, regionalno pomirenje, poštovanje žrtava bez obzira na etničku pripadnost, podstiču mlade da uče, pamte i kritički misle o prošlosti. Otuda projekat malih grantova, koje su osmislile članice RMP koje učestvuju u istraživanju ljudskih gubitaka i mjesta zatočenja

– Fond za humanitarno pravo (Srbija), Fond za humanitarno pravo Kosovo (Kosovo), Udruženje za tranzicionu pravdu, pomirenje i sjećanje u BiH i Centar za demokratiju i tranzicionu pravdu (BiH), Centar za građansko obrazovanje (Crna Gora) i Institut za evropsku politiku (Sjeverna Makedonija).

1.2. Ciljevi

Opšti cilj je razvoj mreže civilnog društva za pomirenje na prostoru bivše Jugoslavije, uspostavljene „odozdo nagore“ koja stavlja žrtve u prvi plan.

Specifični ciljevi su jačanje pozicije i glasa mladih, žena, žrtava i organizacija civilnog društva na lokalnom nivou u odnosu na regionalno pomirenje i transregionalna razmjena znanja i dobre prakse.

Pošaljite prijedlog inicijative koja doprinosi širenju znanja o sudskim činjenicama i jačanju glasa žrtava, prihvatanju i otkrivanju činjenica o ratnim događajima i zločinima u lokalnoj zajednici, izgradnji regionalne kulture sjećanja i pomirenja.

1.3. Finansijski okvir

Ukupan iznos sredstava za sprovođenje obnovljenog trećeg konkursa je 43.000 EUR, a najveći iznos pojedinačnog granta je 7.000 EUR.

2. Kriterijumi za učešće

2.1. Podnosioci prijava

Za učešće se mogu prijaviti organizacije civilnog društva:

- koje imaju status pravnog lica u skladu sa nacionalnim propisima u Bosni i Hercegovini, Sjevernoj Makedoniji, Srbiji, na Kosovu ili u Crnoj Gori;
- neprofitne;
- aktivne na nivou lokalne zajednice;
- raspoložu organizacionim kapacitetima i direktno su odgovorne za pripremu i realizaciju projekata (sa partnerima, ukoliko ih ima).

Organizacije koje podnose prijavu moraju ispunjavati navedene uslove kumulativno.

Organizacije se mogu prijaviti pojedinačno ili sa drugim organizacijama. Partnerstva i umrežavanja nisu uslov za prijavljivanje. Partneri, ukoliko su uključeni, moraju ispunjavati iste uslove kao i organizacija koja podnosi prijedlog projekta.

Političke stranke, međunarodne organizacije, vladine institucije, vjerske zajednice i neformalne grupe ne mogu se prijaviti na ovaj poziv.

Organizacije moraju imati aktivističko iskustvo u oblasti ljudskih prava i/ili tranzicione pravde. Prednost imaju organizacije sa iskustvom u oblasti tranzicione pravde, projekti koji uključuju pitanja roda, mlade i/ili žrtve, kao i projekti koji će se sprovoditi u manjim mjestima.

2.2. Projekti

Primjera radi, projekti u Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori, Srbiji i na Kosovu mogu biti:

- istraživanje zločina u kojima su stradali ljudi stariji od 60 godina, nepokretne osobe, osobe sa invaliditetom, osobe sa posebnim potrebama, žene;
- istraživanje radnji nehumanog i nečovječnog postupanja prema zatočenicima na osnovu baze podataka MKSJ i dokumentacije domaćih suđenja;
- digitalna kolekcija intervju sa svjedocima događaja (zločin koji nije bio predmet suđenja);
- mapiranje neobilježenih mjesta stradanja na osnovu sudskih činjenica i terenskog istraživanja;
- dokumentarni film, izložba, knjiga, animacija, i drugi projekti koji doprinose regionalnom pomirenju i izgradnji zajedničke kulture sjećanja na ratove devedesetih.

Projekti u Sjevernoj Makedoniji mogu biti:

- uspostavljanje dijaloga o uticaju rata na određeni grad ili naselje, koji bi NVO vodile putem organizovanih sastanaka različitih grupa na lokalnom nivou u vidu diskusija o pomirenju i izgradnji mira;
- ostvarivanje saradnje sa školama kroz proces planiranja vannastavnih aktivnosti sa temom izgradnje mira (debate, kreativne radionice i sl.) u okviru predmeta građansko obrazovanje;
- lokalne omladinske kampanje o izgradnji mira;
- uspostavljanje dijaloga sa osjetljivim grupama, prvenstveno ženama, Romima, LGBTI populacijom u vezi sa korišćenjem različitih narativa u javnoj sferi i njihova analiza;
- umrežavanje grupa mladih različite etničke pripadnosti u cilju izgradnje povjerenja, uspostavljanja dijaloga za pomirenje i izgradnju mira.

U razmatranje neće biti uzeti:

- finansijska podrška pojedincima za učešće na radionicama, seminarima, konferencijama, kongresima;
- stipendiranje pojedinaca za studije, obuke, studijske posete ili učešće na međunarodnim događajima;
- promotivne aktivnosti;
- infrastrukturni projekti ili nabavka opreme;
- kupovina i/ili renoviranje objekata ili kancelarija;
- aktivnosti realizovane prije potpisivanja ugovora;
- aktivnosti usmjerene na sticanje dobiti;
- donacije i humanitarna pomoć;
- aktivnosti koje su već finansijski podržane u okviru drugih EU programa;
- zahtjevi za sufinansiranje.

Trajanje

Trajanje realizacije projekta je najduže pet mjeseci i to zaključno sa krajem februara 2024. godine.

Lokacija

Organizacije kojima budu odobreni projekti, aktivnosti sprovode u državi u kojoj im je sjedište. Dodatno, aktivnosti se mogu sprovoditi i u jednoj ili više drugih država obuhvaćenih konkursom – u Bosni i Hercegovini, Severnoj Makedoniji, Srbiji, Crnoj Gori i/ili na Kosovu.

Broj prijedloga projekta i grantova po organizaciji

Organizacija ne može podnijeti više od jednog prijedloga projekta u okviru ovog konkursa. Partner ne može podnijeti više od jednog prijedloga projekta u okviru ovog konkursa.

3. Prijavljivanje

3.1. Sadržaj prijave

Prijedlozi projekata moraju biti na engleskom ili na zvaničnom jeziku neke od zemalja obuhvaćenih konkursom.

Prijavu čine:

- ⇒ skenirana potvrda o registraciji, izdata od strane nadležne institucije;
- ⇒ prijedlog projekta u konačnoj formi
- ⇒ prijedlog budžeta.

3.2. Kako se prijaviti

Prijave se šalju elektronski, mejlom na recom.call@cgo-cce.org, sa naslovom: *Podrška lokalnim organizacijama civilnog društva – REKOM mreža pomirenja.*

Nepotpune i prijave podnijete poslije roka neće biti razmatrane.

3.3. Rok za prijavljivanje

Rok za podnošenje prijava i projekata je 20. septembar 2023. godine.

Pitanja slati elektronskim putem na recom.call@cgo-cce.org do 12. septembra 2023.

4. Evaluacija i izbor

Prijave će pregledati i ocjenjivati Tim za selekciju koji imenuje koordinatorka projekta.

U prvoj fazi, sprovede administrativnu provjeru dokumentacije koja je tražena konkursom. Samo kompletne prijave proći će u drugu fazu evaluacije koja će biti sprovedena prema unaprijed utvrđenim

kriterijumima od kojih su najvažniji regionalna dimenzija, doprinos smanjenju etnoizacije žrtava, doprinos informisanju javnosti o ratnim zločinima i sudski utvrđenim činjenicama, kapaciteti za realizaciju projekta.

5. Obavještenje o odluci

Svi učesnici poziva biće obaviješteni o odluci Tima za selekciju projekata mejlom, najkasnije u roku od 15 dana od zaključenja poziva.